پنجشنبه ۶ شهریور ۱۴۰۴
08:14
شماره ۴۴۹۳
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

کارشناسان و فعالان سیاسی درگفت‌وگو با «فرهیختگان» از ضعف‌ها، قوت‌ها و چشم‌انداز پیش روی دولت می‌گویند

کارنامهٔ یک‌سالگی

زهرا طیبی - علی ملکی
گروه سیاست

هفته دولت فرصت مناسبی است تا عملکرد یک‌ساله دولت مستقر ارزیابی شود. دولت چهاردهم هم از این قاعده مستثنی نیست. البته این ارزیابی باید منصفانه، واقع‌بینانه و با هدف رفع نقاط ضعف باشد، نه‌تنها امری منفی یا مغایر با حمایت رهبر انقلاب از رئیس‌جمهور نیست، بلکه می‌تواند به تقویت عملکرد دولت کمک کند. بنابراین، نباید هر انتقادی را در تقابل با حمایت از دولت تفسیر کرد، بلکه باید نقدهای سازنده را فرصتی برای اصلاح و پیشرفت دانست.

عباس سلیمی‌نمین: پزشکیان تشکیلات قوی ندارد

عباس سلیمی‌نمین، کارشناس مسائل سیاسی معتقد است پزشکیان صادق و قابل‌اعتماد است؛ اما تشکیلاتی ضعیف دارد. دولت توانسته فشار اقتصادی دشمن را مدیریت کند و اکنون نیازمند تقویت و پایبندی به قانون است.

دشمن نتوانست با فشار اقتصادی دولت را زمین‌گیر کند

سلیمی‌نمین در ابتدا با اشاره به اینکه جریان صادق و سالم اصلاح‌طلب، تشکیلات قوی ندارد، گفت: «تشکیلات عمدتاً در دست آدم‌های تندرو اصلاح‌طلب بوده و است و این باعث می‌شود جریان اصلاح‌طلب امروز در مقام اجرا با برخی مسائل مواجه شود ولی این نوپدیدش یک آینده خوب است که نیروهای صادق اصلاح‌طلب به‌تدریج خودشان دارای تشکیلات می‌شوند، یکدیگر را پیدا می‌کنند و در مقام اداره کشور، دارای تجارب و کادر خوب خواهند شد؛ اما در مقام ارزیابی دولت، من آقای پزشکیان را یکدیگر که عرض کردم، موجب می‌شود در برخی مواقع اعتراضاتی به موضع‌گیری‌ها وارد شود؛ اما این چیزی نیست که بتوان آن را دست‌مایه ضدیت با دولت قرار داد. متأسفانه برخی آدم‌های غیرموجه سیاسی در جناح مقابل آقای پزشکیان خیلی تلاش دارند که این موضع مناسب را به دست نیاورد. پزشکیان صادق و قابل‌اعتماد است و همچنین اشاره کرد دشمن نتوانست با فشار اقتصادی دولت را زمین‌گیر کند. این کار بسیار ناپسند است. واقعاً باید به دولت کمک کرد و یاری رساند. به نظر من در این یک سال دولت خوب عمل کرده، یعنی ما حتماً باید بحث تحریم‌ها را در نظر بگیریم که دشمن می‌خواست با تکیه‌بر آن فوم مجربه ما را کاملاً فلج کند و در اداره کشور ناتوانی شدید بروز کند؛ اما خوشبخانه این اتفاق نیفتاده است. درست است که نقدهایی وجود دارد، اما دشمن نتوانست از طریق فشار اقتصادی، دولت را زمین‌گیر کند، حتی در شرایط بسیار سخت حمله دشمن به آبخوانک ما، دولت سیاست مسائل اجرایی را بدون توقف پیش ببرد. این نشان می‌دهد می‌توانیم در آینده به شکل‌گیری یک جریان سالم درون اصلاح‌طلبان امیدوار باشیم و اینکه حضورشان در قدرت با رأی مردم استمرار داشته باشد.»

پایبندی به قانون؛ رازحفظ دولت

سلیمی‌نمین در پایان تأکید کرد دولت باید پایبندی به قانون را ادامه دهد. او تصریح کرد: «اگر پایبندی به قانون تقویت شود، این می‌تواند هم نیروهای تندروی اصلاح‌طلب و هم تندروهای اصول‌گرا را مهار کند. همچنین پایه‌های قدرت در کشور بر اصولی بنا می‌شود که کمتر بتوانند جریانات سیاسی از ضعف قانون سوءاستفاده کنند، بنابراین تأکید من این است که آقایان همان مسیر پایبندی به قانون را باصلابت بیشتر و با قوت بیشتر پیگیری کنند.»

محمدکاظم انبارلویی: مدیر مشکوک در دولت نباشد

محمدکاظم انبارلویی، فعال سیاسی، دولت پزشکیان را دارای دو امتیاز اصلی می‌داند؛ تقویت اتحاد ملی و حرکت در چهارچوب سیاست‌های رهبری. او همچنین بر ضرورت کنترل تورم و پرهیز از انتصاب افراد مسلط‌دار تأکید کرد.

دولت به طور نسبی کارنامه خوبی دارد

انبارلویی معتقد است یکی از امتیازات دولت این است که بحث وحدت ملی و وفاق ملی را مطرح کرده تا دستگاه بتواند با دماسپ، توطئه‌ها و نقشه‌های شوم صهیونیست‌ها و آمریکا مقابله کند. او در این باره گفت: «صلاح اصلی ما برای مقابله با دشمن، همین اتحاد ملی است. یعنی اگر بخواهیم بقطه قوت دولت کنونی، یعنی دولت آقای پزشکیان را ذکر کنیم، همین بحث اتحاد ملی است که آثار و نتایج آن را در تجاوز آمریکا و جنگ ۱۲ روزه مشاهده کردیم. دومین امتیاز دولت کنونی این است که برنامه خود را بر اساس سیاست‌های کلی رهبری می‌داند و بر مدار قانون می‌گوید «من می‌خواهم حرکت کنم». این دومین امتیاز دولت است. حرکت در مدار سیاست‌های کلی می‌تواند متضمن اتحاد ملی و وفاق ملی نیز باشد. دستگاه‌های دولتی و وزارتخانه‌ها به طور نسبی در یک سال گذشته کارنامه خوبی داشته‌اند و این کارنامه تقریباً در جنگ ۱۲ روزه خود را نشان داد که ما یک دولت قوی و مقتدر داریم، یک دولت مستقر داریم. در این استقرار، به هر حال توانستیم در برابر بزرگ‌ترین‌ها مقاومت کنیم.»

کسی که در فتنه ۸۸ بوده نباید در کابینه باشد

این فعال سیاسی در ادامه با اشاره به نقاط ضعف دولت توضیح داد: «برخی از مدیران دولت هستند که سوابق خوبی ندارند. این افراد مورد نقد هستند. از طرفی دولت باید جلوی بهانه‌جویی منتقدان را بگیرد. کسانی که در فتنه ۸۸ یا در به‌اصطلاح نبرد نرم دشمن علیه انقلاب اسلامی طی سه دهه گذشته نقشی داشته‌اند، قاعدتاً نباید مسئولیتی در دولت داشته باشند. این یکی از نقدهایی است که منتقدان در رابطه با برخی از مسئولان دولتی مطرح کرده‌اند. نکته بعدی این است که یکی از انتظارات بزرگ مردم، کنترل تورم و گرانی است. نوسان قیمت‌های نان و برخی از کالاهای اساسی طی یک سال گذشته باعث ناراضایی مردم شده است. البته می‌دانم که مسئولان دولتی می‌خواهند قیمت‌ها را کنترل کنند. تعزیرات هم اکنون مشغول است، اما به هر حال، مردم در رابطه با افزایش قیمت‌ها و مسئله تقاضا، گله‌مند هستند.»

دولت در مسیر قانون حرکت کند

انبارلویی در بخش پایانی گفت‌وگو تأکید کرد که اگر دولت بر مدار قانون و در مسیری که ولایت تعیین کرده حرکت کند، قاعدتاً مشکلی نخواهد داشت. او همچنین افزود: «اگر همین مسیر را که در یک سال گذشته طی کرده ادامه دهد و به جلو برود، فکر می‌کنم توفیقاتش حتماً روزافزون خواهد بود.»

عباس عبدی: نیاز به ایده روشن در سیاست داخلی و خارجی

عبدی تحلیلگر و روزنامه‌نگار اصلاح‌طلب معتقد است یکی از نقاط ضعف اصلی دولت عدم درک درست از مفهوم وفاق است. او معتقد است دولت باید با ایده در دو حوزه سیاست خارجی و داخلی پیش برود و برنامه‌اش را بر این اساس تنظیم کند. در غیر این صورت در دام ائلاف وقت افتاده است.

نقطه ضعف دولت درک غیردقیق از وفاق است

عبدی در تحلیل نقاط قوت و ضعف دولت گفت: «نقطه ضعف دولت چهاردهم، چونکه چون آن‌ها در قربانی وفاق شده است. وفاق را می‌خواهیم برای اینکه کار پیش رود نه اینکه متوقف شود. ایشان باید این را حل می‌کرد. مهم‌تر از همه اینکه نباید زیر بار قانون انتصابات می‌رفت و می‌گفت این قانون به منظور یک‌دست‌سازی در دولت قبل تدوین شد، اما آن دولت و سیاست شکست خورد و اکنون پزشکیان با رویکردی فراگیر آمده است. پزشکیان نباید زیر بار اجرای این قانون می‌رفت. همچنان که قانون حجاب نیز همین طور است. عدم تناسب آن قانون با جامعه ایران، بدتر از مصوبه‌ای است که در مورد حجاب داشت. این دو مهم‌ترین نقاط ضعف دولت پزشکیان است.»

باید با ایده پیش برویم

او در مورد نقاط قوت دولت نیز گفت: «نقطه قوت دولت پزشکیان صداقت ایشان است. دروغ نمی‌گوید، مکرّ است حرف‌هایی را دقیق نگوید یا متناقض بگوید اما دروغ به آن معنا که بخواهد چیزی را بپیچاند و آگاهانه خلاف بگوید، نیست و سعی کرده با رهبری معرفی شده باشد. این نقاط‌ضعف‌ها می‌تواند ناشی از ضعف در این نوع از هماهنگی‌ها باشد. مگر اینکه بین شعارهایی که داده، تناقضات را با هماهنگی رفع کند. من معتقدم که این کار را هم انجام نداده است. در عین اینکه انجام این مهم می‌تواند اصلی‌ترین نقطه قوت او باشد. «عبدی در ادامه با تأکید کرد دولت برای خروج از وضعیت باید ایده داشته باشد و گفت: «پیشنهادم به دولت این است که برای خروج از این وضعیت، سریع و روشن دو ایده در سیاست خارجی و داخلی داشته باشد و با هماهنگی و تولید رهبری، این رویکرد مشخص شود. هم نظام دارند و هم مدیریت اجرایی، با این رویکرد تنظیم و پیش رود وگرنه هر اقدامی ائلاف وقت است.»

مصطفی زمانیان: دولت تصویرسازی از آینده ندارد

**«مصطفی زمانیان، استاد دانشکده حکمرانی دانشگاه تهران، نقاط قوت و ضعف متعددی را برای دولت عملکرد یک‌ساله دولت در کنار چالش‌ها و مشکلاتی که در این سال گذشته وجود داشته، رخ داده است که بیان این نقاط مثبت را نباید از آن دریغ کرد. یکی از جدی‌ترین موضوعات، همسویی و غیرتزاید بودن عملکرد دولت چهاردهم با نگاه رهبری است. نکته دیگر نیز همسویی و وفاق قابل لمس دولت با دیگر ارکان و قوا است که باید به‌طور جدی به آن پرداخته شود. اما چند ضعف جدی بر عملکرد دولت مترتب است: نخستین نقطه ضعف این است که دولت نیز مانند ملت، در حال قدم‌زدن در مسیری ناشناخته است که افقی برای مقصدش تعریف نکرده است؛ یعنی دولت هم مانند مردم، امور را روزمره تجربه می‌کند، بدون آن که نقشه‌ای بزرگ با برنامه‌های جامع و هدف‌گذاری کلی داشته باشد. تا بدانیم در نهایت خود را به چه دستاوردی معرفی خواهد کرد. به بیان دیگر، اگر قرار باشد دولت در پایان چهار سال فقط یک دستاورد را معرفی کند، امروز در سطح ملی هیچ دستاورد مشخصی برای معرفی ندارد. دومین نکته، فقدان یک «کلان تصویر» از کارکرد کلّی دولت در ذهن رئیس‌جمهور است. به نظر می‌رسد رئیس‌جمهور نیز مسائل را در مسیر تجربه می‌کند و هنوز هم در باغ می‌شود عملاً نتواند راهبری لازم را نسبت به کلیه ارکان داشته باشد. دولت بیشتر با ایده‌پردازی‌های خلاقانه و ابتکاری کشور را اداره می‌کند؛ طبیعتاً برخی از این ایده‌ها قابلیت اجرا دارند و برخی دیگر فاقد امکان اجرایی هستند. سومین نکته مهم، توان دولت در بسیج‌کنندگی ظرفیت‌های مردمی و ملی است. این نیز یک نقد جدی است. دولت، مانند بسیاری از دولت‌های پیشین، مردم را مشتری خود می‌داند. به همین دلیل زبان گفت‌وگویی که انتخاب کرده، زبان «مشتری‌بنداری» است. معنای این سخن آن است که «مردم مطمئن باشید ما کاری انجام می‌دهیم؛ مطمئن باشید خدماتی ارائه می‌کنیم و قول‌هایی می‌دهیم.» در حالی که دولت واقعی، آن‌گونه که در الگوی حکمرانی جمهوری اسلامی انتظار می‌رود، دولتی است که قدرت بسیج‌کنندگی ظرفیت‌های مردمی اعم از بخش خصوصی و اجتماعی را داشته باشد. این قدرت، سرمایه مهمی برای دولت است تا بتواند مسائل کشور را با استفاده از ظرفیت‌های غیردولتی و مردمی حل کند. به نظر من دولت در این زمینه با چالش جدی روبه‌روست. چهارمین نکته که بسیار مهم است، ضعف دولت چهاردهم در تعریف و پردازی آینده ایران است. مهم‌ترین ظرفیتی که امروز می‌تواند امکان عبور ما از بحران‌ها را فراهم کند، ارائه یک تصویر امیدآفرین و باورپذیر برای داخل کشور و برای متحدان راهبردی‌مان در خارج از کشور است. اینکه ما یک «پساجنگ» روشن، برآمده و پرظرفیت داریم؛ هرچند امروز با مشکلات و چالش‌هایی روبه‌رو هستیم، اما جنگ را بشکست سر خواهیم گذاشت. اتفاقاً اگر کسی می‌خواهد شریک راهبردی ما در شرایط جنگ باشد، باید بداند ملت، تعامل با مادر راستای تحقق آن آینده امیدآفرین چه مشکلی است. به نظر من دولت فاقد چنین موضوع و نهادی است. وقتی چنین شفاف‌اندازی وجود نداشته باشد، به نظر می‌رسد ارکان دولت نیز امور را به‌صورت سرزده اداره می‌کنند. حتی مقوله‌ای مانند امنیت و دفاع نیز در همین چهارچوب، صرفاً به یک الگوی انفعالی در حوزه دفاع و امنیت تبدیل شده است.»

علی باقری: دولت خواست عمومی را در اولویت قرار دهد

علی باقری فعال سیاسی اصلاح‌طلب، معتقد است مهم‌ترین نقطه ضعف دولت، چگونگی چینش مدیریت است و همچنین اشاره کرد مهم‌ترین نقطه قوت اعتمادسازی در تمام سطوح است.

ضعف مدیریتی درکابینه؛ مهم‌ترین نقطه ضعف دولت

باقری گفت: «مهم‌ترین نقطه‌ضعف دولت چهاردهم، چگونگی انتخاب همکاران و ضعف مدیریتی است. دولت پزشکیان از همان ابتدا، حتی بی‌با لحاظ آن چهارچوب‌های مدنظرشان ــ که بحث شایسته‌سالاری و از آن مهم‌تر تجلی وفاق بود تا کابینه‌ای متشکل از نحله‌های فکری مختلف شکل بگیرد ــ می‌توانست قوی‌تر عمل کند. البته مطلع هستم بخشی از مشکلاتی که دولت با آن مواجه است، انتخابی نسبتی و برای بهره‌مندی دولت از مدیران توانمند با گرایش‌های مختلف مشکلات قانونی و شبه‌قانونی به وجود آمد. به نظر من، قانون مصوب ۱۴۰۱ مجلس در خصوص شاغل حساس و همچنین شیوه اعمال آن توسط نهادهای نظارتی، در برای موارد یادشده کمک شده و دولت ناخواسته امکان استفاده از ظرفیت چهره‌های مدیریتی قوی کشور را از دست بدهد. اما علاوه بر این، در برخی زمینه‌ها باید گفت چنین بهانه‌ای وجود نداشت، یعنی دلیل موجهی نبود و مشکل، ناشی از نوع تصمیم‌گیری و انتخاب‌ها بود. درواقع، با وجود همان قانون ۱۴۰۱ و مصئبه‌هایی که ناخواسته ایجاد شد، در مسیر تصمیم‌گیری و انتخاب‌ها بود. درواقع، با وجود همان قانون ۱۴۰۱ و مصئبه‌هایی که ناخواسته ایجاد کرد، باز هم می‌شد انتخاب‌های بهتری انجام داد. نتیجه این شد که امروز، در یک‌سالگی دولت، از میان همکاران ارشد دولت در سطح وزرا و روسای سازمان‌ها، چند نفر به‌طور تقریباً اجماعی از سوی کارشناسان با نگاه‌های مختلف سیاسی مورد نقد قرار گرفته‌اند؛ یعنی تقریباً اتفاقی نظر وجود دارد که آن‌ها در این یک سال نتوانسته‌اند آن گونه که باید، دولت را یاری کنند. این بزرگ‌ترین مشکل و نقطه‌ضعف دولت پزشکیان در طول یک سال گذشته است. طبیعتاً انتظار می‌رود که اکنون، پس از آزموده‌شدن مدیران و همکاران اصلی دولت، در آغاز سال دوم، شکف رئیس‌جمهور با شجاعت وارد عمل شود و در حوزه‌هایی که ضعف مدیریتی وجود دارد و به‌واسطه آن نقصان در عملکرد دولت دیده می‌شود، اقدام کند و شرایط را تبدیل به احسن نماید. این از نظر من مهم‌ترین نقطه‌ضعف است.»

دولت توانست اعتمادسازی در تمام سطوح ایجاد کند

باقری نقاط قوت دولت را اعتمادسازی‌ها و هماهنگی‌هایش دانست و گفت: «در صدر آن‌ها باید به زمینه‌سازی و بسترسازی برای توافق‌سازی‌های گسترده فراتر از جناح‌های سیاسی اشاره کنم. دولت موفق شد اعتمادسازی‌هایی ایجاد کند و اعتماد حاکمیت و رهبری را جلب نماید. همچنین هماهنگی و همراهی‌ای که در سطح سه قوه و به‌ویژه روسای آن‌ها دیده می‌شود، از دهه‌های گذشته کم‌نظیر بوده است. این همراهی در اصول کلی حکمرانی را باید از نتایج تلاش دولت دانست. همچنین توافق‌سازی‌هایی در بدنه جامعه به وجود آمد که جلوه‌ای از آن را می‌توان در جریان جنگ ۱۲ روزه مشاهده کرد. البته نه اینکه همه آن اتحاد و انسجام ملی قطعاً ناشی از رفتار دولت باشد، اما قطعاً یک نقش‌آفرینی در رسانه رفتار دولت در پیگیری شعار وفاق و ایجاد اعتمادسازی در سطوح مختلف حکمرانی، در این انسجام داخلی و ملی مؤثر بوده است. این را می‌توان بزرگ‌ترین و مثبت‌ترین نقطه‌قوت دولت دانست. نکته دیگر، پرهیز دولت از نگاه تک‌بعدی در حوزه‌های مختلف است. در دوگانه‌هایی که در سال‌های گذشته در سطح حکمرانی و جامعه شاهد بوده، دولت توانست از برخی زمینه‌ها به‌خوبی عبور کند، دوقطبی‌ها را تعدیل نماید و به سمت وحدت رویه پیش ببرد. از جمله این دوگانه‌ها که این روزها هم به چشم می‌خورد و به‌نوعی مسئله روز جامعه است، دوگانه مربوط به «دیپلماسی و میدان» بود. در این حوزه، دولت کاملاً موفق عمل کرد و اثبات کرد فعالیت دیپلماتیک از یک‌سو و تقویت قدرت دفاع ملی از سوی دیگر، می‌توانند مکمل و هم‌افزا باشند. دولت توانست در این عرصه نقش مؤثری ایفا کند. همچنین در حوزه‌های اجتماعی، مانند بحث نوع پوشش و سبک زندگی، دولت با درایت توانست دوقطبی‌های شدید و حساس موجود در جامعه را تعدیل کند و جامعه را به سمت اعتدال پیش ببرد. در این زمینه هم به نظر می‌رسد دولت توانست موفق عمل کند. موارد ریزتر زیادی را می‌توانم در جهت نقاط قوت ذکر کنم. یکی از آن‌ها توانمندی و کفایت دولت در اداره جامعه در جریان جنگ ۱۲ روزه تحمیلی بود که در این خصوص یک وحدت عمومی و وحدت برداشت عمومی در سطح جامعه وجود داشت. دولت توانست با توجه به وضعیت و شرایط بحرانی که جامعه داشت ــ طبیعتاً با پیروز یک جنگ ــ جامعه را هم از نظر روانی و هم از نظر خدمات‌رسانی در طول آن دوره به خوبی اداره کند و از این جهت آرامش را به جامعه تزریق نماید. این را هم می‌توان یکی از نقاط درخشان حرکت دولت دانست.»

باقری در مورد اینکه دولت باید در سال جدید به چه نکاتی توجه کند، توضیح داد: «دولت در سال دوم در حوزه پاسخگویی به مطالبات، ممکن است نیاز به کار با سرمایه‌گذاری‌های کلان و اموری که فعلاً از عهده دولت خارج است نداشته باشد؛ بلکه مقدمات و اجرای آن‌ها در دسترس است و آثار وضعی بالایی هم در جامعه، در ایجاد رضایت و مقبولیت عملکرد دولت در میان آحاد مختلف مردم ایجاد می‌کند. هرچند برخی از این امور مدعیانی در گفتار دارند و دولت به سبب مراعات شعار وفاق و به‌دنبال کسب همراهی عمومی برای اجرای این سیاست‌ها، مقداری شتاب اقدامات خود را کند کرده‌اند. اما توصیه این است که دولت در سال دوم، در این حوزه‌ها ــ که هم مطالبات بخش‌های عمده‌ای از جامعه است و هم نیاز به کارهای خاص و خارج از حیطه امکانات دولت نیاز به تسارع ــ قدری تسریع کند و خواست عمومی را در اولویت قرار دهد و آن را اجرا کند، ولو اینکه برخی اقشار و گروه‌ها این مطالبه عمومی را نپذیرند.»

ادامه در صفحه ۷

فرهیختگان
سیاست
پنجشنبه ۶ شهریور ۱۴۰۴
08:14
شماره ۴۴۹۳
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

ناصر ایمانی: نیاز به خانه‌تکانی در مدیران رده بالا

ناصر ایمانی، کارشناس مسائل سیاسی معتقد است دولت باید تغییرات اساسی در کابینه ایجاد کند و تصمیمات جدی بگیرد در غیر این صورت نمی‌تواند پرچالش‌ها غلبه کند.

تسامح در تغییر کابینه نداشته باشیم

ایمانی، ناهماهنگی و ناکارآمدی در دولت را نقطه ضعف اصلی دولت دانست و گفت: «عمده ضعفی که در تیم دولت دیده می‌شود، ناهماهنگی و ناکارآمدی مدیران رده‌بالای آن در بخشی از حوزه‌هاست. همچنین نداشتن برنامه و شجاعت در اجرای برنامه‌هاست. دولت در بخش‌های مختلف اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، چه در سیاست خارجی و چه داخلی، دارای ضعف‌هایی است. ناکارآمدی در مدیران رده‌بالای آن، یعنی وزرا یا معاونان رئیس‌جمهور یا رؤسای سازمان‌های مهم از دیگر موارد است. رئیس‌جمهور باید یک خانه‌تکانی جدی در مدیران بالای کشور داشته باشد. برخی از وزرا یا معاونان رئیس‌جمهور طی یک سال گذشته، ناکارآمد یا ناهماهنگ بوده‌اند یا با توجه به شرایط روز، کارآمدی لازم را نداشته‌اند. این افراد باید تغییر کنند و رئیس‌جمهور در این زمینه نباید تسامح کند. از اینکه به سرعت کابینه را دچار تغییراتی کند و نیروهای جدید، با انگیزه‌های تازه و کارآمدتر از کسانی که اکنون مسئولیت دارند، جایگزین شوند.»

دولت باید تصمیمات جدی بگیرد

ایمانی به این موضوع هم اشاره کرد که دولت هنوز نمی‌تواند تصمیمات جدی بگیرد و گفت: «دولت باید تصمیمات جدی بگیرد. مثلاً در زمینه مسائل مربوط به حامل‌های انرژی، توزیع یارانه‌ها و نحوه تخصیص آن، در مسئله نظام بانکی و نقش که بانک‌ها اکنون در اقتصاد کشور دارند که می‌توانند نقشی مخرب است. همچنین در سیاست‌های پولی و بازار مالی کشور ازجمله بورس. در همه این موارد دولت باید تصمیم‌گیری کند و شجاعت اجرای آن را داشته باشد. اما متأسفانه این شجاعت را در دولت نمی‌بینیم. مثلاً در زمینه حامل‌های انرژی، شرایط اصلاً مطلوب نیست. در زمینه شرکت‌های دولتی نیز دولت باید اقدامی جدی انجام دهد. چند روز پیش رئیس‌جمهور به‌درستی گفت که ما به برخی نهادها بودجه‌هایی می‌دهیم درحالی که معلوم نیست تا چه حد کارآمد هستند. این سخن کاملاً درست است و دولت باید در این زمینه جدی برخورد کند. نهادهایی که تشکیل شده‌اند یا هیچ کارایی ندارند یا کارایی‌شان بسیار محدود است که باید سنگینی از بودجه دولتی را مصرف می‌کنند. این بودجه باید کاهش یابد یا چنین نهادهایی منحل و یا ادغام شوند. اگر این روحیه جسارت در برخورد با مشکلات ــ اعم از تغییر مدیران اداره‌کننده و پیگیری برنامه‌های دراز‌مدت ــ وجود نداشته باشد، دولت نمی‌تواند بر چالش‌ها غلبه کند.»

بهاره آروین: دولت به کارو تحولی خاص شناخته نمی‌شود

**بهاره آروین، جامعه‌شناس در تبیین نقاط قوت و ضعف دولت گفت: «مهم‌ترین نقطه قوت دولت در یک سال گذشته، نمایان کردن ظرفیتی از حکمرانی در ۱۲ روز جنگ بود که اگر نگویم بی‌سابقه، دست‌کم در سالیان اخیر کم‌سابقه بوده است. چه‌بسا جامعه انتظار داشت دولتی که در بحران‌های روزمره کشور را مداوماً تعطیل می‌کند و با ناترازی‌های متعدد روبه‌رو است، در یک شرایط بحرانی با کمبود کالاهای اساسی و ارزاق و جهش قیمت‌ها مواجه شود و مثلاً بازار سیاه شکل بگیرد، اما دولت به هر شکل و شیوه‌ای که بود این ظرفیت از حکمرانی نسبتاً کارآمد را در این ۱۲ روز نمایان کرد؛ از تأمین بنزین تا بقی کالاها که کمک‌کننده بود تا آرامش در کشور حفظ شود. اگر آن شکلی از ناکارآمدی که معمول دولت و بوروکراسی دولتی در ایران است در این ۱۲ روز ادامه پیدا می‌کرد، حتماً مزید بر بحران‌زایی حملات و تهاجماتی می‌شد که به کشور انجام شد. از این نظر قابل مطالعه است که چطور دولت توانست از پس چالش‌ها در ۱۲ روز بربیاید، به‌ویژه که دورنمایی از اتمام جنگ در آن روزها وجود نداشت. ممکن است الان بگوییم ۱۲ روز بیشتر نبوده است، اما مسئله این است که در آن ۱۲ روز، به‌خصوص روزهای اول، هیچ دورنمایی وجود نداشت که جنگ ممکن است چه زمانی به پایان برسد. در واقع، شیوه‌ای که دولت کشور را در آن روزهای بحرانی اداره کرد، قابل تأمل و بررسی است. به‌جز تحسین باید روی این موضوع تمرکز شود که این ظرفیت حکمرانی چرا در باقی روزهای سال به کار حل مسائل ما نمی‌آید. اما مهم‌ترین نقطه ضعف دولت هم این است که دولت چهارده همچنان به کار و تحولی جدی و بنیادین شناخته نمی‌شود و به یک معنا هیچ برنامه و دستاوردی برای حل اساسی‌ترین چالش‌های کشور از جمله ناترازی‌های مختلف به چشم نمی‌خورد. به‌نظر می‌رسد کم و بیش طاقت مردم در مورد این شکل از تعطیلی‌ها و قطعی‌های مکرر و تغییر ساعات کار، به‌تدریج رو به اتمام است و متأسفانه دورنمایی هم از حل مسئله وجود ندارد. فروکاست همه این موارد به مسائل سیاست خارجی و اینکه تا آنجا تغییر و تحولی ایجاد نشود بهبودی در شرایط داخلی امکان‌پذیر نیست، به نوعی پاک کردن صورت مسئله است. به دلیل همین نقطه ضعف اساسی است که به یک معنا، ما هرچقدر بخواهیم برای دولت چهاردهم گفتمان خلق کنیم، چون این گفتمان با یک تحول واقعی در بهبود شرایط زندگی روزمره مردم همراه نیست، آن گفتمان چیزی جز مشتی کلمات روی کاغذ نخواهد بود که به‌زودی هم از اذهان مردم خواهد رفت. واقعیت این است که دولت اگر شده حتی فقط یک کار و یک صورت مسئله را در دستور کار قرار دهد و یک تحول اساسی بازگشت‌ناپذیر خلق کند، اتفاق مثبتی انجام داده است. با این رویکرد که «از این ستون به آن ستون فرج است»؛ اینکه آب یک منطقه را به منطقه دیگر ببریم و منتظر باشیم خشکسالی تمام شود، برق صنایع را قطع کنیم و منتظر زمستان بمانیم که در آن زمان هم دوباره مسئله کار پیش می‌آید، این شکل از حل مسئله جز بر کردن یک چاله و شکل گرفتن چاله‌ای دیگر نیست. این نوع حل مسئله، طبعاً حل اساسی و پایدار مسئله نیست. ممکن است با این کارها بتوانیم روز را به شب برسانیم و این ماه را به ماه ببات، اما در میان‌مدت و بلندمدت شرایط روزبه‌روز بدتر و وخیم‌تر می‌شود. منظور این نیست که دولت همه این مسائل را به یکباره یا یک چوب معجزه‌آسا بهبود بخشد، اما دولت اگر می‌خواهد به تحولی شناخته شود باید دست‌کم یک مسئله اساسی در کشور را ــ که البته واضح است به شبکه‌ای از مسائل دیگر وابسته است ــ به است چه زمانی به پایان برسد. در واقع، شیوه‌ای که دولت کشور را در آن روزهای بحرانی اداره کرد، قابل تأمل و بررسی است. به‌جز تحسین باید روی این موضوع تمرکز شود که این ظرفیت حکمرانی چرا در باقی روزهای سال به کار حل مسائل ما نمی‌آید. اما مهم‌ترین نقطه ضعف دولت هم این است که دولت چهارده همچنان به کار و تحولی جدی و بنیادین شناخته نمی‌شود و به یک معنا هیچ برنامه و دستاوردی برای حل اساسی‌ترین چالش‌های کشور از جمله ناترازی‌های مختلف به چشم نمی‌خورد. به‌نظر می‌رسد کم و بیش طاقت مردم در مورد این شکل از تعطیلی‌ها و قطعی‌های مکرر و تغییر ساعات کار، به‌تدریج رو به اتمام است و متأسفانه دورنمایی هم از حل مسئله وجود ندارد. فروکاست همه این موارد به مسائل سیاست خارجی و اینکه تا آنجا تغییر و تحولی ایجاد نشود بهبودی در شرایط داخلی امکان‌پذیر نیست، به نوعی پاک کردن صورت مسئله است. به دلیل همین نقطه ضعف اساسی است که به یک معنا، ما هرچقدر بخواهیم برای دولت چهاردهم گفتمان خلق کنیم، چون این گفتمان با یک تحول واقعی در بهبود شرایط زندگی روزمره مردم همراه نیست، آن گفتمان چیزی جز مشتی کلمات روی کاغذ نخواهد بود که به‌زودی هم از اذهان مردم خواهد رفت. واقعیت این است که دولت اگر شده حتی فقط یک کار و یک صورت مسئله را در دستور کار قرار دهد و یک تحول اساسی بازگشت‌ناپذیر خلق کند، اتفاق مثبتی انجام داده است. با این رویکرد که «از این ستون به آن ستون فرج است»؛ اینکه آب یک منطقه را به منطقه دیگر ببریم و منتظر باشیم خشکسالی تمام شود، برق صنایع را قطع کنیم و منتظر زمستان بمانیم که در آن زمان هم دوباره مسئله کار پیش می‌آید، این شکل از حل مسئله جز بر کردن یک چاله و شکل گرفتن چاله‌ای دیگر نیست. این نوع حل مسئله، طبعاً حل اساسی و پایدار مسئله نیست. ممکن است با این کارها بتوانیم روز را به شب برسانیم و این ماه را به ماه ببات، اما در میان‌مدت و بلندمدت شرایط روزبه‌روز بدتر و وخیم‌تر می‌شود. منظور این نیست که دولت همه این مسائل را به یکباره یا یک چوب معجزه‌آسا بهبود بخشد، اما دولت اگر می‌خواهد به تحولی شناخته شود باید دست‌کم یک مسئله اساسی در کشور را ــ که البته واضح است به شبکه‌ای از مسائل دیگر وابسته است ــ به است چه زمانی به پایان برسد. در واقع، شیوه‌ای که دولت کشور را در آن روزهای بحرانی اداره کرد، قابل تأمل و بررسی است. به‌جز تحسین باید روی این موضوع تمرکز شود که این ظرفیت حکمرانی چرا در باقی روزهای سال به کار حل مسائل ما نمی‌آید. اما مهم‌ترین نقطه ضعف دولت هم این است که دولت چهارده همچنان به کار و تحولی جدی و بنیادین شناخته نمی‌شود و به یک معنا هیچ برنامه و دستاوردی برای حل اساسی‌ترین چالش‌های کشور از جمله ناترازی‌های مختلف به چشم نمی‌خورد. به‌نظر می‌رسد کم و بیش طاقت مردم در مورد این شکل از تعطیلی‌ها و قطعی‌های مکرر و تغییر ساعات کار، به‌تدریج رو به اتمام است و متأسفانه دورنمایی هم از حل مسئله وجود ندارد. فروکاست همه این موارد به مسائل سیاست خارجی و اینکه تا آنجا تغییر و تحولی ایجاد نشود بهبودی در شرایط داخلی امکان‌پذیر نیست، به نوعی پاک کردن صورت مسئله است. به دلیل همین نقطه ضعف اساسی

علی‌اصغر پورعزت: الزام دولت به ارزشیابی عملکرد

**علی‌اصغر پورعزت، رئیس دانشکده حکمرانی دانشگاه تهران در تشریح نقاط قوت و ضعف دولت گفت: «شرایط پیش‌آمده و وحدتی که در کشور ایجاد شده، نقطه قوتی است که این دولت می‌تواند از آن استفاده کند. نه اینکه خود دولت قوتی دارد؛ باید بررسی کنیم و بعد اظهار نظر کنیم که آیا قوت داشت یا نه. اما این ظرفیت و سعه‌صدری که رئیس‌جمهور محترم دارد، خیلی ارزشمند است و اینکه بتواند وحدت ایجاد کند، یک سرمایه بزرگ برای اوست. اصلی‌ترین نقطه ضعف، عدم رسیدگی به ارزیابی عملکرد است. عملکرد هیچ یک از کسانی که در دولت‌های پیش بودند یا فعلاً هستند، بررسی نشده است و افراد حرافی که به هیچ وجه عملکردی نداشته‌اند، هنوز باقی مانده‌اند. بقای این‌ها خطرناک است؛ زیرا: ۱. روحیه افراد خدمتگزار و دارای عملکرد را تخریب می‌کند. آن‌ها می‌گویند ما زحمت می‌کشیم اما مانند کسانی با ما رفتار می‌شود که هیچ کاری نکرده‌اند. ۲. وجود آدم‌های بی‌خاصیت را وارداری می‌کند. پیشنهاد من این است که به ارزشیابی عملکرد به طور جدی همت بگمارد و عملکرد بخواهد. یعنی به جای اینکه صرفاً خروجی بخواهد یا گزارش کاری بخواهد، اثر نهایی را بخواهد و با عدد و رقم مطالبه کند؛ به گونه‌ای که افراد ن